

334867 - «كىمكى مۇسۇلمان ھالىتىدە ياشانغانلىق دەۋرىگە ئۆتسە يەنى چېچىغا ئاق كىرسە، بۇ، ئۇ كىشى ئۈچۈن قىيامەت كۈنىدە نۇر بولىدۇ» دېگەن ھەدىس توغرىسىدا

سوئال

مەن يىگىرمە ئۈچ ياشلىق توي قىلمىغان قىز، مەن ئاخىرقى ۋاقتلاردا قېيىن شارائىتلارنى بېشىمدىن كەچۈردۈم، ئىككى تال چېچىم ئاقىرىپ قالدى، مەن مۇنداق بىر ھەدىسنى ئوقۇغان «كىمكى مۇسۇلمان ھالىتىدە ياشانغانلىق دەۋرىگە ئۆتسە يەنى چېچىغا ئاق كىرسە، بۇ، ئۇ كىشى ئۈچۈن قىيامەت كۈنىدە نۇر بولىدۇ» دېگەن بۇ ھەدىسكە كۆرە مەن ياشانغانلىق سۈپەت بىلەن ئەجرگە ئېرىشتىممۇ؟، چاچنىڭ ئاقىرىشى بەزى ياخشى ئەمەللەر سەۋەبىدىن ئەجر دەپ ئېتىبارغا ئېلىنمىدۇ ياكى پەقەت بېسىم سەۋەبىدىن دەپ قارىلامدۇ؟، يۇقىرىدىكى ھەدىستە ئىسلامدا دەپ بايان قىلىنغاندەك، چېچى ئاقىرىپ ياشانغانلىق نېمىتىگە ئېرىشىش پەقەت مۇسۇلمانلارغا خاس بولامدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن. بىرىنچى: ئۆمەر ئىبنى ئەبەسە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «كىمكى مۇسۇلمان ھالىتىدە ياشانغانلىق دەۋرىگە ئۆتسە يەنى چېچىغا ئاق كىرسە، بۇ، ئۇ كىشى ئۈچۈن قىيامەت كۈنىدە نۇر بولىدۇ.» [تىرمىزى رىۋايىتى 1635-ھەدىس. بۇ ھەدىسنى تىرمىزى: ھەسەن، سەھىھ، غەرىب دېگەن].

شۇرەھبىيلى ئىبنى سەمتىن قىلىنغان رىۋايەتتە، ئۇ كىشى: ئى كەئەب ئىبنى مۇررە! بىزگە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن ھەدىس سۆزلىگەندە دىققەت قىلغىن، مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان: «كىمكى مۇسۇلمان ھالىتىدە ياشانغانلىق دەۋرىگە ئۆتسە يەنى چېچىغا ئاق كىرسە، بۇ، ئۇ كىشى ئۈچۈن قىيامەت كۈنىدە نۇر بولىدۇ» دەيدۇ. [تىرمىزى رىۋايىتى 1634-ھەدىس. نىسائى رىۋايىتى 3144-ھەدىس. نەسائى "سۈنەئۇل كۇبرا" 4-توم 288-بەتتە كەلتۈرگەن. ئىمام ئەھمەد "ئەلمۇسنەد" 29-توم 606-بەتتە: «ئاللاھ يولىدا چېچىغا ئاق كىرسە» دېگەن لەپىزى بىلەن كەلتۈرگەن. ئاللاھ يولىدا دېگەن رىۋايەتكە كۆرە، بۇنىڭ مەنىسى: تائەت-ئىبادەت يولىدا تىرىشچانلىق قىلىپ، جاپا تارتىش سەۋەبىدىن چېچىغا ئاق كىرسە دېگەن بولىدۇ. لېكىن ئىسلامدا چېچىغا ئاق كىرسە دېگەن رىۋايەت بۇنىڭغا شاھىد بولىدۇ.

ئۆمەر ئىبنى خەتتاب رەزىيەللاھۇئەنھۇ: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «كىمكى مۇسۇلمان ھالىتىدە ياشانغانلىق دەۋرىگە ئۆتسە يەنى چېچىغا ئاق كىرسە، بۇ ئۇ كىشى ئۈچۈن قىيامەت كۈنىدە نۇر بولىدۇ» دېگەنلىكى ئاڭلىدىم دەيدۇ. [ئىبنى ھىببان رىۋايىتى 2983-ھەدىس. شەيخ شۇئەيب ئەرناۋۇت "ئىھساننىڭ" تەتقىقاتىدا، بۇ ھەدىسنىڭ ئىسنادى كۈچلۈك دېگەن، شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ بۇ ھەدىسنى سەھىھ دەپ "تەلىقاتىل ئىھسان" 5-توم 21-بەتتە كەلتۈرگەن.

تەبىئىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «ئاللاھ يولىدا چېچىغا ئاق كىرسە» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى: ئاللاھ يولىدا جىھاد بىلەن بولۇپ چاچلىرىغا ئاق كىرسە، ئۇ كىشىگە سۈپەتلەپ بېرەلگۈدەك ئەجر-ساۋاپ بولىدۇ، نۇر دېگەن سۆزنى ئېنىقسىز كەلتۈرۈش بۇنى ئىپادىلەيدۇ، (ئىسلامدا) دېگەن سۆزنىڭ ئورنىغا (ئاللاھ يولىدا) دېگەن سۆزنى كەلتۈرۈش بولسا، ئومۇمى سۆزدىن خاس بىر سۆزنى مەقسەت قىلىشتۇر ياكى ئىسلامنى جىھاد دەپ ئاتاشتۇر، چۈنكى جىھاد دېگەن ئىسلامنىڭ ئاساسى ۋە ئەڭ يۇقىرى پەللىسىدۇر. ["مۇشكاتنىڭ شەرھىسى" 8-توم 2669-بەت].

شۇنداقتمۇ، ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلغۇچىغا قىلغان خىزمىتىنىڭ كۆپلىكىدىن كاتتا نۇرنىڭ بولۇشى، باشقا تائەت-ئىبادەتلەر بىلەن چاچلىرىغا ئاق كىرگەن مۇسۇلمانلارغىمۇ قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئىمانى ھېسابى بويىچە نۇر بولىدىغانلىقىغا زىت كەلمەيدۇ، مۇشۇ مەنا بويىچە ئىسلامدا چاچلىرىغا ئاق كىرگەن بارلىق مۇسۇلمانلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، مۇسۇلمانلاردىن پەقەت ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلغانلارغا خاس بولمايدۇ، بۇنى مۇنۇ ھەدىس ئىسپاتلايدۇ. ئابدۇللاھ ئىبنى ئەمىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: «پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەقىقەتەن چاچ-ساقالدىن ئاقنى يۇلۇپتۇشتىن چەكلەپ: بۇ مۇسۇلماننىڭ نۇرى دېگەن». [ئىمام ئەھمەد "ئەلمۇسئەد" 11-توم 550-بەت. تىرمىزى رىۋايىتى 2821-ھەدىس. ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 4202-ھەدىس. تىرمىزى بۇ ھەدىسنى ھەسەن دېگەن].

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «چاچ-ساقالدىن ئاقنى يۇلۇۋەتمەڭلار، ئۇ قىيامەت كۈنى نۇر بولىدۇ، ئىسلامدا يەنى تائەت-ئىبادەت بىلەن چېچىغا -ساقلىغا ئاق كىرگەن كىشى ئۈچۈن ھەر بىر ئاقنىڭ بەدىلىگە بىر ياخشىلىق يېزىلىدۇ، بىر خاتالىق ئۆچۈرۈلىدۇ، بىر دەرىجە كۆتۈرۈلىدۇ». [ئىبنى ھىببان رىۋايىتى 2985-ھەدىس. "ئىھساننى" تەتقىق قىلغۇچى شەيخ شۇئەيب ئەرنەۋۇت بۇ ھەدىسنىڭ ئىسنادى ھەسەن دېگەن. شۇنىڭدەك شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھنىڭ "ئىھسان توغرىسىدا ئېزاھات" ناملىق ئەسىرى 5-توم 22-23-بەتتە ھەسەن دېگەن].

مۇبارەكپۇرى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: (ئاقنى يۇلۇشتىن چەكلەيدى) دېگەن سۆزدىن، چاچ-ساقالدىن ئاقنى يۇلۇشتىن ئىبارەتتۇر، (بۇ مۇسۇلماننىڭ نۇرى) دەپ مۇسۇلمانغا خاس قىلىشتىن، بۇ نۇر ئىنساننى مەغرۇرلۇق، نەپسى شەھۋەت ۋە ئىرادىسىزلىكتىن چەكلەيدىغان تەمكىنلىكتىن ئىبارەتتۇر، بۇ ياخشى

ئەمەللەرنىڭ نۇرىغا ئىلىپ بارىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ كىشىنىڭ قەبرىسى نۇرلۇق بولىدۇ، قىيامەتنىڭ قاراڭغۇلۇقىدا ئالدىدا ماڭدىغان يورۇقلۇق بولىدۇ." ["تۆھپە تۇل ئەھۋەزى" 8-توم 88-بەت].

ئىككىنچى: مۇسۇلمان كىشىنىڭ ياشانغانلىقى ۋە ئاجىزلاشقانلىقى سەۋەبىدىن ئۆزىگە يەتكەن غەم-قايغۇلارغا دىققەت قىلىشى كېرەك بولىدۇ، بۇنىڭدا مۇسۇلماننىڭ خاتالىقلىرىغا كاپارەت بولىدىغان ياخشىلىقلار بولىدۇ.

ئە تا ئىبنى يەسار ئەبۇ سەئىد خۇدەرىي ۋە ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «مۇسۇلمانلارغا ئېغىرچىلىق، كېسەل، غەم-قايغۇ ياكى ئەزىيەت ياكى ھەسرەت ھەتتا سانجىلغان تىكەنگە قەدەر ئەزىيەت يېتىپلا قالسا، ئۇنىڭ سەۋەبى بىلەن ئاللاھ تائالا ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆچۈرىدۇ.» [بۇخارى رىۋايىتى 5641-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 2573-ھەدىس].

مۇسۇلمان مۇشۇنداق ئىشلارغا دۇچ كەلگەن ۋە ياشىنىپ قالغاندا سەۋىرچان بولۇشى كېرەك، مۇشۇنداق قىلسا، ئۇنىڭغا كاتتا ئەجر-ساۋاپ ۋە دەپىلىنىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿الصَّابِرُونَ أَجْرُهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ تەرجىمىسى: «پەقەت سەۋر قىلغۇچىلارغا ئۇلارنىڭ ئەجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ.» [سۈرە زۇمەر 10-ئايەت].

شەيخ ئابدۇرەھمان سەئىدى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "بۇ ئاللاھنىڭ ئازابلىق تەقدىرى بولسىمۇ ئۇنى يامان كۆرمەسلىك، گۇناھ سادىر قىلىشتىن ساقلىنىش، تائەت-ئىبادەتنى ئۆز يولىدا ئادا قىلىشقا تىرىشچانلىق قىلىش قاتارلىق ھەممە ئىشلاردا سەۋىر قىلىشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئاللاھ تائالا بەندىلىرىدىن سەۋىر قىلغۇچىلارغا ھېسابسىز يەنى ساناقسىز ئەجر-ساۋاپ بېرىشكە ۋە دەپىلىدى، بۇ پەقەت سەۋىرنىڭ ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدىكى ئورنى ۋە پەزىلىتىنى بىلدۈرىدۇ، سەۋىرچانلىق ھەممە ئىشقا ياردەم بولىدۇ." ["تەپسىر سەئىدى" 721-بەت].

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.